

הצוות לשינוי כלכלי-חברתי
סיכום ישיבה מס' 1 שהתקיימה בירושלים ביום ט' באב תשע"א, 9.8.2011

נכחו:

פרופ' מנואל טרכטנברג - יו"ר
מר אייל גבאי
ד"ר יורם גבאי
גב' אסתר דומיניסיני
מר גל הרשקוביץ
מר שחר כהן
פרופ' רפי מלניק
עו"ד רו"ח מיכל עבאדי-בויאנג'ו
ד"ר קרנית פלוג
ד"ר שלומי פריזט
פרופ' פנינה קליין
פרופ' יוג'ין קנדל
ד"ר טלי רגב

כמוכן, השתתפו:

מר ראובן חביב - מרכז הצוות
עו"ד יהודה רוזנטל
גב' נועה נוף-שטיינר
מר גדי פרנק
נציגי לשכת התקשורת של ראש הממשלה
צוות תמלול

פרופ' טרכטנברג פתח את הישיבה והודה לכל החברים אשר הגיעו לישיבה הראשונה של הצוות לשינוי כלכלי-חברתי.

פרופ' טרכטנברג:

מי היה אומר שיבוא יום ונשב בישיבה בשם זה. הייתי מעדיף ששיבת הפתיחה תתקיים ביום אחר, אך מעבר לעצב, מסמל ט' באב גם תאריך לפתיחה חדשה. מקווים שהעובדה שפותחים את הצוות ביום זה מסמלת פתיחה חדשה.

כולנו שותפים לאותו "צונאמי" - הליך רב-עוצמה שובר מוסכמות. אין דברים ברורים: הגל מסמל תסכול, כאב ואכזבה מכך שהקיום הכלכלי הסביר נראה היום רחוק ולא ודאי לרבים מאד, בעיקר צעירים. כמו-כן, יש גם דבר מעורפל ולא ברור שנקרא "צדק חברתי".

ההצלחה שלנו תלויה ביכולת ההקשבה שלנו והיכולת לקלוט מהציבור את המסר ולתרגם אותו לשפת המעשה. לא ההקשבה וגם לא התרגום קל. לא מתקשרים עם ישות מצומצמת אלא עם ציבור רחב מאד. לא יודעים איך, אבל נעשה זאת. אנו זקוקים לאבן רוזטה חדשה שתאפשר לנו לתרגם את הרחשים של הציבור לשפת המעשה.

קיבלתי את התפקיד ברגשות מעורבים כי זאת הזדמנות נדירה להולל שינוי דרמטי. יחד עם זה, יש חשש כבד מגודל האחריות. מעבר לכך, המחויבות שלי מלאה וללא סייג, ואין ברירה אלא להצליח. כך גם המחויבות של כולם.

התפקיד הוטל עלי ע"י ראש הממשלה ביום א'. הוטל עלי להרכיב את הצוות, וכך עשיתי תוך 24 שעות. כולם הסכימו להשתתף, ללא היסוס. הרכב הצוות משקף לא רק יכולות מקצועיות בקשת תחומים, אלא גם את התכונות שיש לכל אחד: אוזן קשובה וקרואה לבעיות חברתיות - זה פן חשוב. יש אוזן קרואה וקשובה לצורך חברתי יחד עם מומחיות מקצועיות ורגישות. ניבחר בכל הדברים האלה. אתמול הוצג ההרכב בפני ראש הממשלה.

היום נתמקד בנהלי עבודה והקמת צוותי עבודה וכדומה. יש צפיות, ואחד הקשיים הוא העובדה שפותחים פתח לשינוי אשר אינו, בינתיים, מוגדר: זה נותן פתח לצפיות וצריך להפוך אותן לשימיים. יש לוח זמנים צפוף מאד - 6 שבועות, ואני מקווה לסיים את העבודה לפני זה.

פרופ' טרכטנברג איחל הצלחה לכולם.

פרופ' טרכטנברג ביקש מכל אחד להציג את עצמו:

- ד"ר טלי רגב - מרצה לכלכלה באוניברסיטת תל-אביב וחברה בפורום מייעץ למשרד האוצר, ומרכז טאוב
- פרופ' פנינה קליין - חברת מל"ג, פרופסור לחינוך באוניברסיטת בר-אילן, כלת פרס ישראל, מתמחה בגיל הרך (0-3) ויועצת לארגונים שונים
- עו"ד רו"ח מיכל עבאדי-בויאנג'ו - חשבת כללית במשרד האוצר, לשעבר במשרד הבריאות, וסמנכ"ל בבנק הבינלאומי הראשון, וחברת ות"ת
- גל הרשקוביץ - הממונה על התקציבים במשרד האוצר
- ראובן חביב - המועצה הלאומית לכלכלה, מרכז הצוות
- פרופ' רפי מלניק - משנה לנשיא המרכז הבינתחומי הרצליה ובעבר ראש מחלקת המחקר בבנק ישראל
- פרופ' יוגין קנדל - יו"ר המועצה הלאומית לכלכלה, המחלקה לכלכלה באוניברסיטה העברית
- פרופ' מנואל טרכטנברג - פרופסור לכלכלה באוניברסיטת תל-אביב, יו"ר ות"ת
- אייל גבאי - מנכ"ל משרד ראש הממשלה
- ד"ר קרנית פלוג - המשנה לנגיד בנק ישראל ועד לאחרונה, ראש מחלקת המחקר שם
- אסתר דומיניסיני - מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי. רקעה חברתי, ובעבודה סוציאלית
- ד"ר שלומי פריזט - כלכלן ראשי ברשות להגבלים עסקיים
- ד"ר יורם גבאי - יו"ר פעילים, מכון פאלק למחקר כלכלי בישראל
- שחר כהן - פעיל חברתי, עמותת NOVA, עובד בחברת אינדיגו - HP

פרופ' טרכטנברג הודה לכולם והקריא מדברי ראש הממשלה שלשום בישיבת הממשלה:

"הוועדה תקיים דיאלוג רחב עם קבוצות ומגזרים שונים מהציבור, תקשיב למצוקות ולהצעות ותגבש המלצות שיובאו לקבינט החברתי כלכלי בראשות שר האוצר. לאחר מכן, תובא התוכנית לממשלה כולה.

מנדט הוועדה מתרכז במספר תחומים:

1. מתן הצעות לשינוי סדר עדיפויות במטרה להקל את הנטל הכלכלי על אזרחי ישראל;

2. שינוי בתמהיל תשלומי המסים ;
3. הרחבת הנגישות לשירותים חברתיים ;
4. הגברת התחרותיות והיעילות בשוקי מוצרים ושירותים, במטרה להפחית במחיריהם ;
5. התוויית צעדי יישום לתוכנית הדיור שכבר השקנו ;
6. המלצות הצוות יביאו לידי ביטוי את הצורך בשמירה על אחריות פיסקאלית בתקציב המדינה."

תצורת העבודה :

יוקמו צוותי עבודה. אין צוות שרים שעובד במקביל לצוות זה. יש קבינט חברתי-כלכלי ונביא את המלצות שלנו לקבינט : זה הפרוצדורה המקובלת. אנו ריבונים כי אין עוד גוף שעוסק בעובדה. הפורום הנוכחי הוא מליאת הצוות, וכאן יתקבלו ההחלטות. לצורך העבודה המעשית, יוקמו 4 צוותי עבודה מקצועיים לנושאים : מיסים ; תחרותיות ומחירים לצרכן ; שירותים חברתיים ; ודיור. כמו-כן, יוקם צוות רוחב - מאקרו אשר יתיחס למשמעויות התקציביות. צוות להקמת תשתית להדברות יעבוד יחד עם השר מיכאל איתן.

פרופ' טרכטנברג הציג את המשתתפים הנוספים בחדר : עו"ד יהודה רוזנטל שישמש כיועץ משפטי לוועדה ; גבי נועה נוף-שטיינר שהיא עוזרת בכירה לפרופ' טרכטנברג ; מר גדי פרנק, שהוא סמנכ"ל לתכנון ומדיניות במל"ג/ות"ת, נעה וירדן מלשכת התקשורת של ראש הממשלה, וצוות תמלול.

צוותי עבודה :

יוקמו 4 צוותים לנושאים ספציפיים, צוות מאקרו רוחבי, וכן צוות לתשתית הידברות. בכל צוות יהיה ראש צוות, שהוא חבר בוועדה, וכן גם רכז.

הצעה ראשונית לראשי הצוותים :

- הצוות לנושא מיסים : ראש צוות - פרופ' יוג'ין קנדל ורכז - אורי גבאי
- הצוות לנושא תחרותיות ומחירים לצרכן : ראש הצוות - פרופ' רפי מלניק ורכז - יעל מבורך
- הצוות לנושא שירותים חברתיים : ראש הצוות - גל הרשקוביץ ורכז - אוהד רייפן
- הצוות לנושא הדיור : ראש צוות - אייל גבאי ורכז - אמיר ברקן
- צוות המאקרו : ראש צוות - ד"ר קרנית פלוג ורכז - אייל אפשטיין
- הצוות להקמת תשתית זירות הידברות : שחר כהן וג'ידי גרינשטיין, בתיאום עם השר מיכאל איתן

פרופ' מלניק הודיע שאינו מקבל עליו את ראשות הצוות לנושא תחרותיות ומחירים לצרכן.

הצעה ראשונית להרכבי הצוותים :

- הצוות לנושא מיסים : מר יהודה נסרדישי ; ד"ר קרנית פלוג ; ד"ר יורם גבאי ; מר גל הרשקוביץ ; גבי אסתר דומיניסיני ; וגב פרידה ישראלי
- הצוות לנושא תחרותיות ומחירים לצרכן : עו"ד רו"ח מיכל עבאדי-בויאנג'ו ; מר שרון קדמי ; ד"ר שלומי פריזט ; מר דרור שטרומ ; וד"ר דימיטרי רומנוב
- הצוות לנושא שירותים חברתיים : גבי אסתר דומיניסיני ; ד"ר קרנית פלוג ; פרופ' פנינה קליין ; פרופ' יוחנן שטסמן ; ומר ג'ידי גרינשטיין
- הצוות לנושא הדיור : פרופ' רפי מלניק ; ד"ר אבי שמחון ; מר איימן סייף ; וד"ר טלי רגב

- צוות המאקרו: מר גידי גרינשטיין; פרופ' יוג'ין קנדל; מר גדי פרנק; וד"ר יורם גבאי

החברים מתבקשים להגיש, במהלך הישיבה, הערות על ההרכבים הנ"ל ובסיום הישיבה תהיה הודעה על הרכבים סופיים.

צורת העבודה:

הצוותים יפעלו בצורה אינטנסיבית ויקבלו הכוונה וכו' מהוועדה הראשית. הצוותים ישמעו מצגות והצגות. הוועדה תהיה מעורבת בהידברות.

לוח זמנים:

עומדים לרשותנו 6 שבועות, אך מקווים לסיים עוד קודם.

הצגת עמדות:

פרופ' טרכטנברג ביקש מכל חבר לענות על שתי שאלות: כיצד הוא רואה את המחאה ולאן לקחת אותה; וקווי מדיניות שנראים מרכזיים. אם יש הערה על הנוהל, החבר מתבקש לציין זאת.

ד"ר טלי רגב:

הדרישה לצדק חברתי, פירושה - שמשפחה עובדת תוכל לגמור את החודש. אנשים עובדים, משלמים מיסים, משרתים במילואים, ואינם יכולים לגמור את החודש, בעיקר בגלל יוקר הדיור. מספר גדול של דרישות הועלו, מסוגים שונים. סך ההוצאות צריך להיות באיזון, וצריך לקחת את זאת בחשבון. החינוך חשוב כי שם יש אפשרות לצמצם מרחקים. היא מקווה שהוועדה תציע הצעות שיתקבלו. שאלת התעסוקה של החרדים היא נטל תקציבי גדול: אין לחייב אותם לעבודה כי, בינתיים, אסור להם לעבוד, אך איך מממנים אותם? אם תהיה הצעה שתאפשר להם לעבוד, זה יהיה טוב.

פרופ' טרכטנברג העיר שתי הערות. "צדק חברתי" ו"לגמור את החודש" אינם אותו דבר, והם מובילים למקומות שונים. לגבי נושא החרדים - אמנם לא עלה בין הדרישות (אולי רק במרומז) אך יש שאלה - האם אנו צריכים לעסוק בנושא זה היום כי היום רק מגדירים את הבעיות? ד"ר רגב הדגישה כי דרושה התיחסות לנושאים, ויש לקחת אותם בחשבון.

פרופ' פנינה קליין:

גיל 0 - 3 הוא תקופה קריטית בהתפתחות והוא בסיס להתפתחות אישיות ובסיס ללמידה. ילדים שאינם מקבלים טיפול איכותי בתקופה זו, לא יצליחו. ההורים שמבקשים עזרה לגיל זה, יודעים שזה דחוף. לדעתה, אין התיחסות לילד, מעבר לדרישה להקלה כלכלית, וצריך להתייחס גם לילד ולתינוק. צריך לתת את הדעת לעזור להורה ולאפשר לילד להיות במסגרת. היום יש התעלמות בגילים אלה במסגרות הציבוריות. אמנם יש קריטריונים לעזרה בגיל הזה במעונות הציבוריים אך בארץ אין מקיימים אפילו את המינימום. דרושה תוכנית לטווח רחוק ותכנון בשלבים ופעילות. אחרת, נרחף על ענין ולא יהיה מציאותי. יש ילדים בסיכון התפתחות ממש. היא הציעה להתמקד במעונות הציבוריים, שם העלות נמוכה אך גם האיכות פחותה. צריך להתחיל שם ולאכוף את הכללים: יש חוק פיקוח על מעונות שיכול לעזור. צריך להתחיל להתייחס יותר לערים, כי שם המצוקה גדולה יותר, ובעיקר בתינוקות ובגיל הרך. משרד החינוך צריך, בהמשך, לקחת אחריות לכל הנושא, גם בשלבים. יש להוריד את גיל חינוך חובה. השכר והאיכות במעונות הולכים ביחד, וצריך לשפר אותם.

פרופ' טרכטנברג ציין שחלק מהנוכחים הם בעלי תפקידים, והוא מקווה שכאן ידברו ללא קשר לתפקיד הרשמי. החברים אינם נציגי התפקידים.
פרופ' קליין ציינה שהיא רואה את תפקידה כאן כמגן על גילאי 0 - 3. פרופ' טרכטנברג הדגיש: לא רק.

עו"ד רו"ח מיכל עבאדי-בויאנג'ו :

זאת הזדמנות בלתי רגילה לממשלה לבחון מחדש סדרי עדיפויות. לדעתה, הדברים המרכזיים הם: בחינה מחודשת של מערכת המס והיחס בין מיסוי עקיף ומיסוי ישיר. יש חוסר שווי משקל בין סוגי המס. כמו-כן, נושא מרכזי נוסף הוא הצורך לשמור על מסגרת תקציבית. דברים אלה מחודדים בעקבות הטלטלה הפיננסית. רצוי לבחון מחדש את תקציב הבטחון ולהגביר את הפיקוח עליו: שם יש "עולם אחר". זה מקור אפשרי לחלק מהדרישות, וחייבים להתיחס לזה.
פרופ' טרכטנברג הדגיש כי מערכת המס ומשרד הבטחון הם כלולים במסגרת סדרי העדיפויות. נקיים על כך דיון.

מר גל הרשקוביץ :

במסגרת הדיון בצוותי העבודה, צריך להגדיר את הנושאים/הקריטריונים לכל צוות, לפי ארבעה פרמטרים:

1. מה זה עושה לצמיחה? זה המקור לנושאים רבים.
2. מה זה עושה לחלוקת ההכנסות? איך הצמיחה מתחלקת?
3. חלוקת הנטל בין האוכלוסיות - יש לבחון את חלוקת הנטל בכל היבט. יש ראות מה המטרה ולפי זה יש לגזור את החלוקה. הכוונה היא לחלוקת הנטל בין האוכלוסיות השונות ולבין אלה שמקבלים שירותים חברתיים והמיסוי.
4. יש שתי רגליים לכל הנושאים: רגל "תקשורתית והסרת חסמים. דרושה אינטראקציה בין כל הנושאים. יתכן שהסרת החסמים תעלה כסף. המיסים והמיסוי הם חלק מהותי לכל דבר. המונופולים חשובים, וצריך להסתכל עליהם. לגבי שירותים חברתיים וצדק חברתי - צריך להתיחס גם לתקציב הבטחון. יש דברים רבים שניתן לעשות, וצריך לראות שההקצאה תהיה נכונה, ושהכיוון יהיה נכון. המיסוי מעורב וחשוב בכל הנושאים. הדיור קשור לריכוזיות ולתחרותיות. תמהיל המסר חשוב: לא רק הנטל חשוב.
פרופ' טרכטנברג הביע הסכמה לדברי מר הרשקוביץ וציין שחלוקת הנטל והשוויון חשובים, וכן גם הצורך לערבב בין הצוותים. עוד שאלות חשובות: כיצד להתיחס לחרדים ולנושא הבטחון.

פרופ' מלניק :

פרופ' מלניק ציין שהוא מרגיש אחריות כבדה, וכבר קיבל פניות. יש צפיות, אך גם ציניות וסקפטיות. הסקפטיות נובעת מכך שעל הוועדה לטפל בשני אופקים מייד. דרושים צעדים שכבר עכשיו יקבלו ביטוי, כי זה יתן אמינות. מצד שני, ישנן סוגיות עם השפעה ארוכה יותר ורחוקה יותר. אם הצעדים יהיו אפקטיביים, יביאו הצעדים המידיים למילוי צפיות. זה יעזור לטווח רחוק יותר.
זאת הזדמנות בלתי רגילה לעשות דברים אמיתיים גדולים. יש מצוקה וצפיות ומחאה, ולכן יש הזדמנות. לדעתו, אין להיות צנועים מדי: צריך להעז. כאשר נבחן דברים שלא בהיבט המאקרו, כבר תתקבל תמונה מההיבט התקציבי. כאשר תהיה תמונת מאקרו, נראה מי יקבל מה. לא ניתן לטפל בחלוקה עד שלא נדע מה העוגה. יש מנדט לשמור על התקציב, אך יחד עם זה, נמצאת המדינה באסטרטגיה מאקרו כלכלית.
לגבי הצדק החברתי - הוא ציין שאינו יודע להגדיר אותו. הוא הדגיש כי אם לא מדברים על העוני, אין על מה לדבר. השכבה העניה חשובה והיא מתחת לשכבת "האהלים".

דרוש פתרון יסודי לתנאי גידול בהשתתפות בכלכלה. זה מחייב אותנו לדון בסוגיית החרדים, כי בלי זה - אין פתרון.

לגבי שוק העבודה - יש מספר נקודות חשובות שיש להתייחס אליהן. העובדים הזרים משפיעים על השכר של השכבות הלא-מיומנות.

הוא ציין שהוא מקבל את ההערות המתודולוגיות של מר הרשקוביץ. צריך להגיע לכימות ולמספרים: בלי זה לא ניתן לעבוד. סימולציות יהיו חיוניות כי יש חשיבות גדולה לסימולציות.

פרופ' טרכטנברג הדגיש כי נושאי העוני, הצדק החברתי ומעמד הביניים הם שאלה של הגדרת הזירה: האם מטפלים בעוני?

פרופ' יוג'ין קנדל:

הקשבה לציבור - לא נוכל לעשות דבר אם הציבור לא ירגיש שמקשיבים לו. לא בטוח שצריך לשמוע את הפתרונות של הציבור, אך צריך לשמוע את הטענות. לכן, הוא מסכים לכך שכל הקלפים יהיו על השולחן וכל רעיון, גם רעיון פרוע, יתקבל ויש להעלות אותו. לא בטוח שנוכל לקבוע בעוד שישה שבועות שכל בעיה נפתרה. ההתחלה חשובה לאימון הציבור. לא בטוח שרצוי להביא תוכנית מומלצת. אנו, כאנשי מקצוע, איננו יכולים לשנות סדרי עדיפויות, שזה תפקיד ששמור לדרג הפוליטי. יחד עם זה, כמובן שאנו יכולים למליץ על מספר אופציות. היכולת שלנו בתוך הממשלה מוגבלת. ה-impact הגדול ביותר שלנו יכול להיות על הגברת שוק התעסוקה, התחרות והורדת מונופולים, וכדומה.

פרופ' מלניק הציע לפתוח דף בפייסבוק לצרכי קשר עם הציבור. [הובהר שזה ייעשה].

מר אייל גבאי:

למחאה אין קול אחד ברור: שומעים קולות רבים. צריך להבין את הרקע ממנו צמחה המחאה. התוצר לנפש גדל מאד, אך לא כך השכר הממוצע. הכלכלה פורחת, אך מעמד הביניים עומד במקום. רוב הצמיחה הולך להון והציבור מרגיש את זה.

הזמן קצוב, וכך גם הקרדיט שלנו. לדעתו, קרב על תקציב הבטחון אינו רלוונטי כאן: את סדר העדיפויות הזה לא ניתן לשנות. כמו-כן, גם הגדלת השתתפות החרדים בתעסוקה לא תשנה דבר. ישנם דברים אחרים שאפשר לעשות ומהר, מבלי להכנס לנושאים רגישים כמו הבטחון והחרדים.

רצוי לשמוע מה שיותר נציגי המחאות כי למחאה קולות רבים. הם ירצו להציג את טענותיהם בפני המליאה.

ד"ר קרנית פלוג:

המשמעות היא שבבחירת הצעדים כי אנו די מוגבלים בשינוי סדרי עדיפויות. המרחב להעלאה בהוצאות בלי שינוי סדר העדיפויות הוא צר מאד. צריך למקד את מה שעושים. אם נוריד מעט את המע"מ, לא תהיה לכך השפעה גדולה על המחירים. כדאי למקד את המשאבים באוכלוסיות ספציפיות, שם אפשר לעזור. הורדת מס ישיר אינה משפיעה על השכבות העניות.

צריכים להיות זהירים בצפיות. דרוש תיאום צפיות, וצריכים להיות ריאליים.

בתחום ההוצאות - לא ניתן שלא לעסוק בתקציב הבטחון, כי הוא חורג מהתוואי שנקבע ע"י "ועדת ברודט".

אי אפשר להמנע מלהתייחס לזה, וגם לאוכלוסיות עם השתתפות נמוכה בשוק תעסוקה (חרדים וערבים)

ולאוכלוסיות עם גוון פוליטי.

גב' אסתר דומיניסיני:

המחאה היא משב רוח רענן ויצירתי, ורצוי שהציבור ישמיע את קולו לא רק בבחירות. זה חלון הזדמנויות ולא רק משבר. זאת הפעם הראשונה בה עולות שאלות של שוויון הוצאות, נטל וכדומה. צריך להקשיב, אך לא

לנהל מו"מ. צריך להתייחס למחאה - לשמוע או להקשיב - אך להמנע ממו"מ. אין להפוך אותם לפרטנרים כי אינם מקצועיים.

אין ספק שצריך לצאת בתוכנית, ותעדוף. חשוב שיהיו גם צעדים מיידיים, כדי שיהיו תוצאות, אך גם לטווח הרחוק. דרושים צעדים בוני אימון בטווח הקצר. יתכן כפתיח. צריך לקבל נתונים בסיסיים: דרושות מספר טבלאות בסיסיות כדי שנדע על מה מדברים.

יש חשיבות פסיכולוגית בדיבור מאקרו: אם אומרים מה נותנים, צריך להגיד מאיפה לוקחים. לוקחים מדבר אחד כדי לקדם מטרה אחרת. כך נראה שיש תג מחיר. המיסוי - ישיר ועקיף - חשובים. לדעתה, אין להתחיל בהנחיות כמו - "בזה לא מטפלים" וכדומה. צריכים להיות פתוחים.

צריך, לדעתה, להתייחס לעוני כי הגבול ביניהם דק. זאת תהיה האוכלוסיה הבאה שתמחה, ולכן רצוי להקדים וכבר עכשיו להתייחס אליהם. ברור שיש לדבר על ביטוח לאומי וביטוח בריאות. שיעורי השתתפות המעביד בביטוח הבריאות נמוכים ביותר. צריך לעשות מיפוי של כל המיסוי. לגבי שוק העבודה: האכיפה - של שכר מינימום וזכויות סוציאליות - חשובה. צריך למפות את כל הפטורים. יש מגוון של גילאים וקבוצות ורצוי לבנות רצף גילאי כדי לבחון את הנושאים.

ד"ר שלומי פריזט:

ד"ר פריזט ציין שבאהלים, אינו רואה מחאה חברתית (מחאה של חברה) אלא מחאה של המון יחידים. הצלחנו "לשבור את גביהם" של חצי מיליון איש. יש המון קולות, ולא באים למחאה כחברה. לכן, איזה סוג של מו"מ אפשר לנהל? עם מי?

צריך להתייחס למקורות: מהיכן יבואו המקורות: מי ישלם וכמה?

לאן הולכים? זאת שאלה קריטית. כבר היום, 50% מתלמידי כיתה א' הם חרדים או ערבים. חייבים להתייחס לכל הרמות. דרושה מסגרת קונספטואלית. לאן הולך הכסף של הממשלה - להקצאות, לפטורים ול-quasi-government. כסף רב הולך לדברים שאינם תחרותיים. ישנם אנשים שנהנים מאד ומתעשרים. יש כאן שאלה של אופק ועתיד: כל אחד רוצה לחסוך כסף כדי שיוכל לעזור לילדיו, והם רוצים לחיות כאן. טיפול מבני - סטרוקטורלי - חיוני: לא רק "אקמול". למערכת הפוליטית יש מגבלות, ואולי יהיו בעיות ביישום.

ד"ר יורם גבאי:

לדעתו, צריכים להיות צנועים יותר. מעמד הביניים הוא אחוז גדול באוכלוסיה. בצניעות יש השפעה, ולכן לדעתו יש להתמקד במספר קטן יותר של נושאים, ושם להשקיע תשומות גדולות. דרושה מסגרת צנועה לעצמנו. לדעתו, אין לבקש יותר כסף כי זאת שאלה פוליטית. דרושות הצעות אופרטיביות וביצועיות. יש דברים שלא ניתן לבצע, ולכן חבל לעסוק בהם. יש דברים שללא דיווח למס הכנסה, לא ניתן לבצע (כמו, למשל - נקודות זכות עבור טיפול בילדים). לזה דרוש דיווח למס הכנסה ואנשים לא יסכימו לזה. יש דברים נוספים שלא ניתן לבצע. לכל הפטורים יש קבוצות אנשים עם כוח גדול. המקור יהיה בעיקר ממיסוי.

מר שחר כהן:

לדעתו, על הוועדה להיות אמיצה. עדיף אמיץ, אך פחות יישומי מאשר מאד מינורי אך ישים. לדעתו, שם הצוות אינו נכון, וזה דבר חשוב. מדובר במרד או מחאה של מעמד הביניים, ולכן שם מתאים יותר יהיה "הצוות לשינוי כלכלי-חברתי למעמד הביניים". אי-אפשר להתעלם מהשכבות החלשות, אל זה לא עיקר התפקיד.

הוא הביע הסכמה לכך שרצוי להציע מספר חלופות, ולא רק תוכנית אחת. אם הוועדה תהיה אמיצה, זה יאפשר שינוי. לדעתו, אין להכנע לאילוצים לגבי דברים שברי-ביצוע. צריכים לתת לראש הממשלה גב כדי שיוכל לעבוד.

פרופ' טרכטנברג :

היה חשוב לשמוע את הדעות של כולם. אפילו כאן יש קשת דעות, אך גם קונסנזוס על מספר דברים. פרופ' טרכטנברג הדגיש את הצורך בשמירה על מסגרת התקציב: זה נושא שחשוב גם לראש הממשלה. לא תהיה פריצה של מסגרת התקציב, גם אם זה יוביל לכשלון. צריך להפנים את זה: צריך להשאר במסגרת מגבלות התקציב. ברור שיהיה צורך במדרג של המלצות. לא כל מה שניתן לעשות באופן מיידי יתן הרגשה מיידי של תוצאה. לא הכל יבוא לביטוי בצעדים: יהיו גם אמירות כי גם לזה יש משקל.

הישיבה הבאה :

הישיבה הבאה של המליאה תתקיים בעוד שבוע - ביום ג', 16.8.2011, בשעה 14:00 ותימשך עד שעה 17:00. עד אז, ייפגש כל צוות ויתחיל לעבוד. הצוותים יקבעו לעצמם פגישות. הישיבה הבאה תיפתח בדיווח של כל צוות.

פרופ' טרכטנברג הזכיר שאין להתראיין כלל בנושאי הוועדה. חשוב לעמוד על כך. הדובר, מר שרון אחרות, יקבע את הכללים.

הדיאלוג :

לגבי השיח עם הצד השני - עובדים על הקמת תשתית להידברות, יחד עם השר מיכאל איתן. ביום שלישי הקרוב תיפתח הזירה האינטרנטי כדי לתקשר עם הקהל הרחב. מקווים שנוכל להתחיל כבר בימים הקרובים בפגישות עם הקהל. יהיה גם מפגש עם נשיא המדינה.

היום נפיץ את ההרכבים הסופיים לצוותים, עם הרכזים, ונתחיל במגעים הלא-פורמליים.

פרופ' טרכטנברג הודה למשתתפים ונעל את הישיבה.

רשמה: יעל עטיה

נספח - הרכב סופי לצוותי עבודה:

א. צוותים מקצועיים*:

חברים	רכז	ראש צוות	צוות
1. יהודה נסרדישי 2. ד"ר קרנית פלוג 3. ד"ר יורם גבאי 4. גל הרשקוביץ 5. אסתי דומיניסיני 6. פרופ' רפי מלניק 7. פרידה ישראלי	אורי גבאי, המועצה הלאומית לכלכלה	פרופ' יוג'ין קנדל, ראש המועצה הלאומית לכלכלה	מיסים
1. מיכל עבאדי בויאנג'ו 2. דרור שטרום 3. גל הרשקוביץ (או מי מטעמו) 4. ד"ר דימיטרי רומנוב 5. ד"ר טלי רגב	יעל מבורך (אג"ת)	ד"ר שלומי פריזט	תחרותיות ומחירים לצרכן
1. אסתי דומיניסיני 2. שרון קדמי (או מי מטעמו) 3. ד"ר קרנית פלוג 4. פרופ' פנינה קליין 5. פרופ' יוחנן שטסמן 6. גידי גרינשטיין 7. איימן סיף 8. שחר כהן	אוהד רייפן (אג"ת)	גל הרשקוביץ, הממונה על התקציבים	שירותים חברתיים
1. פרופ' רפי מלניק 2. ד"ר אבי שמחון 3. ד"ר טלי רגב 4. נציג משרד השיכון	אמיר ברקן	אייל גבאי, מנכ"ל משרד רה"מ	דיור

*בסמכות ראשי הצוותים לזמן גורמים נוספים שעשויים לתרום לדיונים.

ב. צוותים רוחביים:

1. פרופ' יוג'ין קנדל 2. מיכל עבאדי-בויאנג'ו 3. פרופ' רפי מלניק 4. ד"ר יורם גבאי 5. גדי פרנק	אייל אפשטיין (אג"ת)	ד"ר קרנית פלוג, המשנה לנגיד בנק ישראל	מקרו*
שחר כהן וגידי גרינשטיין, בתיאום עם השר מיקי איתן			הקמת תשתית זירות הידברות

*ניתוח העלויות והמשמעויות של מסקנות צוותי העבודה ואיתור המקורות הפנימיים בתקציב